

EDUCAȚIA CONTINUĂ

Ing. Traian TOMESCU, Ing. Tudor Mihai TOMESCU

Sucursala AGIR Brașov

REZUMAT. Lucrarea prezintă unele aspecte ale educației pe tot parcursul vieții oamenilor, care a devenit principala condiție pentru adaptarea oamenilor la cerințele sociale și profesionale în continuă schimbare și o permanentă evoluție. Cu toate că rolul educației inițiale de bază rămâne esențial, învățarea permanentă, împreună cu educația nonformală, vin să personalizeze și să dezvolte aptitudinile cât mai aproape de cerințele pieței și societății, dar și priceperea și sufletul celui care învață.

Cuvinte cheie: educația continuă, educația pe tot parcursul vieții (life long learning), programe de învățare, adaptarea la cerințele profesionale.

ABSTRACT. The paper presents some aspects of people's lifelong learning, which has become the main condition for adapting people to changing and constantly evolving social and professional requirements. Although the role of basic initial education remains essential, lifelong learning, along with non-formal education, comes to personalize and develop skills as close to market and society as possible, as well as the skill and soul of the learner.

Keywords: continuing education, lifelong learning, learning programs, adapting to professional requirements.

Cerințele noului secol au ridicat peste tot în lume întrebări precum: „până când” și „prin ce metode” învățăm? De la angajatori, autorități și până la fiecare individ în parte, răspunsul pare să fie unanim: învățarea permanentă este o condiție necesară pentru adaptarea la cerințele profesionale, sociale, economice și informaționale mereu în schimbare.

Educația pe tot parcursul vieții (life long learning) a devenit o prioritate a sistemelor de învățământ la nivel global. Comisia Europeană a reunit inițiativele sale privind educația și formarea sub o singură umbrelă - Programul de învățare pe tot parcursul vieții, care are patru subprograme - **Comenius** (învățământ pre-universitar), **Erasmus** (învățământ superior), **Leonardo da Vinci** (educație și formare profesională) și **Grundtvig** (educația adulților) și oferă persoanelor de orice vârstă șansa de a studia oriunde în Europa. **Jean Monnet** este un alt program prin care executivul european încurajează predarea, reflecția și dezbaterile pe tema procesului de integrare europeană în cadrul instituțiilor de învățământ superior din lume, tot pentru perioada 2007-2013. Printre activitățile-cheie ale acestuia se numără: cooperarea în domeniul politicii, limbile străine, tehnologiile informaționale și de comunicare, diseminarea și exploatarea eficientă a rezultatelor proiectelor.

La acest ultim aspect contribuie în România și societatea civilă și organizațiile profesionale, cum este Asociația Generală a Inginerilor din România – A.G.I.R. Se pot remarca activități cu caracter periodic cum sunt *simpoziioanele științifice ale inginerilor români de pretutindeni – SINGRO* care se organizează din doi în doi ani. În fiecare an AGIR a

organizat și simpozionul științific *Progresul Tehnologic - Rezultat al Cercetării*, dar și simpozionul științific *Educația - Componenta esențială a politicii de mediu*.

"Prioritatea centrală a Programului de învățare pe tot parcursul vieții este să întărească contribuția adusă de educație și formarea profesională în atingerea obiectivului Lisabona de transformare a UE „în cea mai competitivă economie bazată pe cunoaștere din lume, capabilă de o creștere economică durabilă însoțită de o creștere cantitativă și calitativă a numărului locurilor de muncă și de o mai mare coeziune socială”, potrivit Comisiei Europene

COMENIUS: este prima componentă a Programului de învățare pe tot parcursul vieții. Se adresează instituțiilor de învățământ preuniversitar de stat și private (de la grădinițe la școli postliceale) și tuturor celor care își desfășoară activitatea în acest sector: elevii, toate categoriile de personal didactic, autoritățile locale, asociațiile de părinți sau ONG-urile care activează în domeniul educațional. Comenius sprijină financiar realizarea de parteneriate școlare, proiecte de formare a personalului didactic, rețele de parteneriat școlar, participarea la stagii de formare inițială și continuă pentru creșterea calității și consolidării dimensiunii europene în educație.

ERASMUS: este destinat învățământului superior și are printre obiectivele-cheie creșterea calității și volumului mobilităților studenților și a cadrelor didactice în Europa, cooperarea multilaterală între instituțiile de învățământ superior din Europa, mărirea gradului de transparență și compatibilitate între învățământul superior și calificările profesionale obținute în Europa.

LEONARDO DA VINCI: vizează cooperarea transnațională în domeniul formării profesionale a forței de muncă. Scopul său e de a crește calitatea sistemelor și practicilor de formare profesională, de a asigura instrumente moderne și noi abordări în formarea profesională pe parcursul vieții.

GRUNDTVIG: își propune să ofere alternative educaționale și să îmbunătățească accesul celor care, indiferent de vârstă, doresc să dobândească noi competențe prin forme de educația adulților. Grundtvig vine în întâmpinarea nevoilor de predare/învățare ale adulților și se adresează instituțiilor sau organizațiilor care asigură sau facilitează educația acestora. Orice organizație din domeniul educației adulților, din sistemul formal, nonformal sau informal poate să participe la program. Adultul, în sensul Grundtvig, este o persoană de peste 25 de ani, sau un tânăr sub această vârstă, care nu mai este cuprins în sistemul formal de educație. ."

Învățarea pe tot parcursul vieții ia diverse forme, ea desfășurându-se atât în cadrul, cât și în afara sistemelor tradiționale de educație și formare. Punctul forte al acestor programe e că plasează responsabilitatea individului în centrul procesului de învățare - lucru valabil și pentru educația nonformală, care se regăsește ca metodă de formare în activitățile programelor europene de învățare pe tot parcursul vieții. De altfel, cele trei concepte - formal, informal și nonformal – se completează reciproc în cadrul programelor de învățare continuă. Dacă educația formală, oficială, are loc într-o instituție de învățământ – școală, facultate etc. –, iar educația informală reprezintă influențele spontane sau neorganizate din mediu, familie, grup de prieteni, mass-media etc. asupra individului, educația nonformală vine să personalizeze și să dezvolte acasă, la locul de muncă, în comunitate și, uneori, la școală, în afara curriculei oficiale, acele competențe, aptitudini, cunoștințe pe care fiecare le simte mai aproape de suflet. Educația formală creează baza, apoi aceasta poate fi personalizată prin educația nonformală. Deși se regăsesc ca metodă de formare și în programele menționate mai sus, activitățile de învățare nonformală sunt la ele acasă în cadrul programului european Tineret în Acțiune. Educația nonformală are loc în afara mediului formal - școală, universitate, etc. -, este flexibilă, dar urmărește o serie de obiective de învățare, fapt ce îl motivează și îl responsabilizează pe cel care învață. De altfel, acesta este implicat în mod direct și activ în procesul de educație nonformală. În funcție de specificul fiecărei țări, ea poate acoperi programe educaționale ce să contribuie la alfabetizarea adulților, la educația de bază pentru cei ce au părăsit sistemul formal de educație, la îmbunătățirea abilităților de viață și la locul de muncă, precum și la cultura generală.

Conform Standardului Internațional de Clasificare în Educație (ISCED, 1997), aprobat de UNESCO, programele de educație nonformală nu sunt obligate să

urmeze un sistem gen „scară în trepte” și pot avea durate variate. Dacă pentru unele țări europene educația nonformală este o componentă a politicilor educaționale, există și state unde inițiativele pe această temă vin cu precădere din mediul privat sau ONG și unde abia încep să prindă contur strategii privind relația formal-nonformal-informal. La nivel european au existat mai multe inițiative, începând cu Strategia de la Lisabona, prin care s-au punctat câteva prevederi generale privind depășirea barierelor dintre educația formală și nonformală, recunoașterea formelor de educație nonformală și recunoașterea faptului că aceasta crește șansele tinerilor de a-și dezvolta noi competențe și găsi un loc de muncă. Însă, mai sunt pași de făcut pentru a fi unitar definită la nivelul statelor membre. În Franța, spre exemplu, activitățile extra-curriculare sunt extrem de bine dezvoltate chiar de către stat. În Lituania, educația nonformală este văzută de către autorități drept componenta prin care se formează persoane inteligente, creative și capabile de a veni cu soluții fezabile și de a se implica în viața publică. Olanda are și ea o tradiție îndelungată în acest domeniu. Multe dintre activitățile tinerilor din timpul liber se desfășoară în parteneriat cu școala. Polonia are o strategie națională pentru tineret, pentru perioada 2003-2012, educația nonformală fiind o componentă importantă a acesteia. În România, conceptul de educație nonformală nu a fost încă definit într-o formulă care să fie universal acceptată și recunoscută. Totuși, activitățile care pun accent pe dezvoltarea unor abilități personale și profesionale în afara cadrului oficial încep să capete amploare, în special, în rândul tinerilor.

Scurt istoric(După <http://www.euractiv.ro>)

1995 - Cooperarea privind politicile europene în domeniul educației și formării profesionale a început odată cu adoptarea Cărții Albe privind educația și formarea profesională „A preda și a învăța - spre societatea cunoașterii”, prin care UE se autodefineste ca îndreptându-se spre o societate care învață, bazată pe dobândirea de noi cunoștințe și pe învățarea pe tot parcursul vieții. Documentul a fost publicat chiar înainte de lansarea, în 1996, a Anului European al Învățării pe tot parcursul vieții.

1997 - Comisia lansează comunicarea Pentru o Europă a cunoașterii, care leagă obiectivul învățării pe tot parcursul vieții cu propunerile de programe privind educația și formarea în perioada 2000-2006.

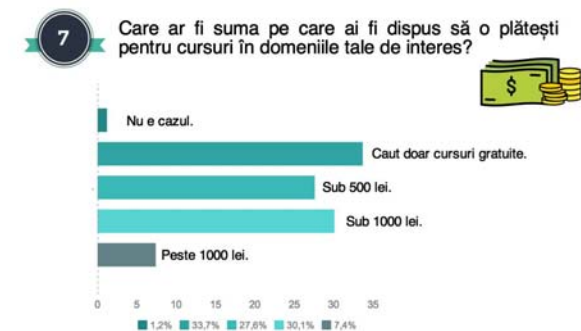
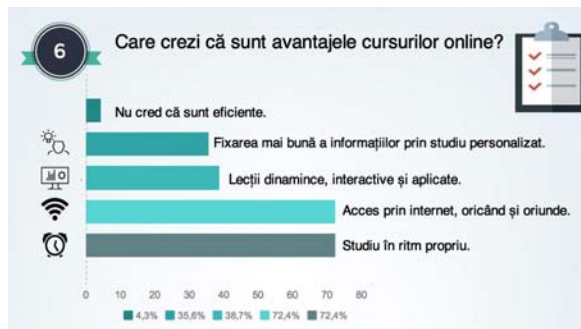
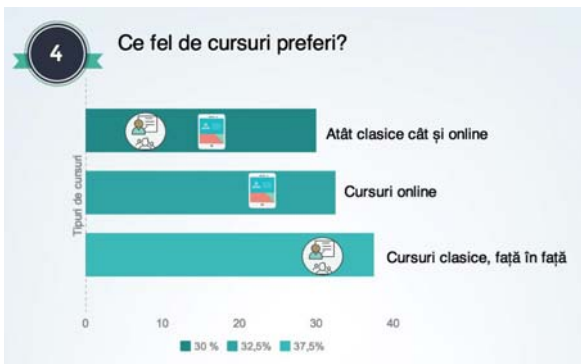
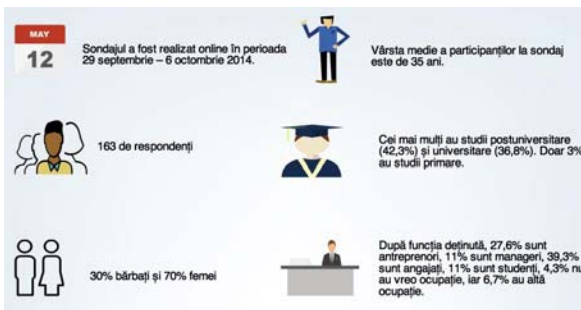
Ianuarie 2000 – Programul Socrates II a demarat subprogramul Grundtvig care vizează educația adulților.

Noiembrie 2006 - Apare Programul de învățare pe tot parcursul vieții 2007-2013, care reunește fostele programe Socrates și Leonardo da Vinci.

Un interesant sondaj relizat de Fundația Națională a Tinerilor Manageri – FNTM este un scurt sondaj online despre **Educatia continuă**, ca parte a misiunii sale de promovare a managementului modern. Scopul sondajului a constat in analizarea **tendințelor și nevoilor de formare continuă**. Sondajul online a fost

EDUCAȚIA CONTINUĂ

realizat în colaborare cu sociologul Bruno Stefan și a adunat răspunsurile a **peste 160 de persoane din 70 de localități**, în perioada 29 septembrie – 6 octombrie 2014. Un procent foarte mare de participanți – **95% sunt preocupați de formarea continuă**, fiind în căutarea altor oportunități de formare și învățare în afara celor oferite la locul de muncă sau de unitatea de învățământ. Sunt interesante unele dintre întrebări și răspunsuri.

BIBLIOGRAFIE

- [1] Buletine AGIR;
- [2] <http://www.euractiv.ro>
- [3] <https://www.timpul.md/articol/educatia-pe-tot-parcursul-vietii-14502.html>